

భారత్ - మలావి ఇంధన రంగ సహకారం (2026)

సందర్భం: న్యూఢిల్లీలో జరుగుతున్న 'భారత్ ఎలక్ట్రిసిటీ సమ్మిట్ 2026' సందర్భంగా భారత్ మరియు మలావి దేశాల మధ్య విద్యుత్ మరియు ఇంధన రంగాలపై ద్వైపాక్షిక సమావేశం జరిగింది.

1. కీలక ప్రతినిధులు

- **భారత్ తరపున:** శ్రీ మనోహర్ లాల్ (కేంద్ర విద్యుత్, గృహ నిర్మాణ & పట్టణ వ్యవహారాల మంత్రి).
- **మలావి తరపున:** డాక్టర్ జీన్ మతంగా (ఇంధన మరియు గనుల శాఖ మంత్రి, మలావి).

2. చర్చించిన ప్రధానాంశాలు

- **పునరుత్పాదక ఇంధనం:** ఇరు దేశాల మధ్య పునరుత్పాదక ఇంధన అభివృద్ధిపై పరస్పర సహకారం.
- **విద్యుత్ లభ్యత (Electricity Access):** మలావిలో విద్యుత్ సౌకర్యాలను మెరుగుపరచడం మరియు విద్యుత్ రంగ ప్రణాళికలలో సాంకేతిక సహాయం.
- **సామర్థ్య పెంపుదల (Capacity Building):** విద్యుత్ రంగంలో శిక్షణ మరియు సాంకేతిక నైపుణ్యాల మార్పిడి.
- **అంతర్జాతీయ సౌర కూటమి (International Solar Alliance - ISA):** మలావి ఇప్పటికే ISAలో సభ్యదేశంగా ఉన్నందున, సౌరశక్తి విస్తరణలో భారత్ సహకారాన్ని మరింత బలోపేతం చేయడంపై చర్చించారు.

3. ప్రాధాన్యత

- ఆఫ్రికా దేశాలతో భారత్ అభివృద్ధి భాగస్వామ్యంలో భాగంగా ఈ చర్చలు జరిగాయి.
- అంతర్జాతీయ స్థాయిలో ఇంధన నాయకత్వాన్ని ప్రదర్శించడానికి భారత్ చేస్తున్న ప్రయత్నాల్లో ఇది ఒక భాగం.

పోటీ పరీక్షల కోణంలో క్వీక్ పాయింట్స్:

అంశం	వివరాలు
ద్వైపాక్షిక దేశం	మలావి (Malawi)
వేదిక	భారత్ ఎలక్ట్రిసిటీ సమ్మిట్ 2026, న్యూఢిల్లీ
ముఖ్య చర్చాంశం	సౌరశక్తి (ISA) & విద్యుత్ రంగ ప్రణాళికలు

అంశం	వివరాలు
మూలావి మంత్రి	డాక్టర్ జీన్ మతంగా

కళా సంస్కృతి వికాస్ యోజన (KSVY) - ముఖ్యాంశాలు

1. పథకం ఉద్దేశ్యం

- సంగీతం, నృత్యం, థియేటర్, జానపద మరియు గిరిజన కళలతో సహా వివిధ ప్రదర్శన కళలలో (Performing Arts) నిమగ్నమైన కళాకారులు మరియు సాంస్కృతిక సంస్థలకు ఆర్థిక సహాయం అందించడం.
- భారతీయ సాంస్కృతిక వారసత్వాన్ని పరిరక్షించడం మరియు ప్రోత్సహించడం.

2. పథకంలోని ముఖ్యాంశాలు (COMPONENTS)

ఈ పథకం కింద అనేక రకాల గ్రాంట్లు మరియు ఫెలోషిప్లు అందుబాటులో ఉన్నాయి:

- **గురు శిష్య పరంపర (Repertory Grant):** గురువుల నుండి శిష్యులకు కళను బదిలీ చేయడాన్ని ప్రోత్సహించడం.
- **కల్చరల్ ఫంక్షన్ & ప్రొడక్షన్ గ్రాంట్:** ప్రదర్శనలు మరియు సాంస్కృతిక కార్యక్రమాల నిర్వహణకు సహాయం.
- **హిమాలయ సాంస్కృతిక వారసత్వ పరిరక్షణ:** హిమాలయ ప్రాంత కళల కోసం ప్రత్యేక నిధి.
- **వృద్ధ కళాకారులకు ఆర్థిక సహాయం:** సమాజానికి సేవలందించిన సీనియర్ కళాకారులకు చేయూత.
- **ఫెలోషిప్లు & స్కాలర్షిప్లు:** ప్రతిభావంతులైన యువ కళాకారులకు మరియు పరిశోధకులకు ఆర్థిక ప్రోత్సాహం.
- **సేవా భోజ్ యోజన:** ధార్మిక సంస్థలు అందించే ఉచిత ఆహారంపై GST వాటాను తిరిగి చెల్లించడం.

3. ఎంపిక ప్రక్రియ

- అర్జులైన సంస్థలు లేదా వ్యక్తులు ఆన్లైన్లో దరఖాస్తు చేసుకోవాలి.
- మంత్రిత్వ శాఖ ఏర్పాటు చేసిన **Expert/ Evaluation Committee** (నిపుణుల కమిటీ) ప్రతిపాదనలను పరిశీలించి, అర్హత ఆధారంగా సిఫార్సు చేస్తుంది.

4. గణాంకాలు (FY 2024-25)

- **దేశవ్యాప్తంగా:** 'గురు శిష్య పరంపర' కింద 1,041 మంది లబ్ధిదారులకు ₹7,704 లక్షలు, వృద్ధ కళాకారులకు (4,636 మంది) ₹2,609 లక్షలు పంపిణీ చేశారు.
- **జార్ఖండ్ రాష్ట్రం:** గత మూడేళ్లలో సుమారు 60-70 మంది కళాకారులు/సంస్థలు వివిధ విభాగాల కింద లబ్ధి పొందాయి.

5. ఇతర ముఖ్యాంశాలు

- కళాకారులకు వేదికలను కల్పించడంలో జోనల్ కల్చరల్ సెంటర్లు (ZCCs) మరియు సంగీత నాటక అకాడమీ (SNA) కీలక పాత్ర పోషిస్తున్నాయి.
- ప్రస్తుతానికి ఈ పథకం కింద నిధులను పెంచే ప్రతిపాదన ఏదీ పరిశీలనలో లేదు.

పోటీ పరీక్షల క్వీక్ రివిజన్ పాయింట్స్:

అంశం	వివరాలు
పథకం పేరు	కళా సంస్కృతి వికాస్ యోజన (KSVY)
మంత్రిత్వ శాఖ	కేంద్ర సాంస్కృతిక మంత్రిత్వ శాఖ
మంత్రి	శ్రీ గజేంద్ర సింగ్ షెకావత్
కీలక విభాగం	సేవా భోజ్ యోజన, గురు శిష్య పరంపర
అమలు చేసే సంస్థలు	ZCCs మరియు సంగీత నాటక అకాడమీ

భవ్య (BHAVYA) పథకం - పారిశ్రామిక పార్కుల అభివృద్ధి

ముఖ్యాంశం: దేశవ్యాప్తంగా 100 'ప్లగ్-అండ్-ప్లే' (Plug-and-Play) పారిశ్రామిక పార్కులను అభివృద్ధి చేయడానికి NICDC (నేషనల్ ఇండస్ట్రియల్ కారిడార్ డెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషన్) ఈ 'భవ్య' పథకాన్ని అమలు చేయనుంది.

1. ప్లగ్-అండ్-ప్లే (PLUG-AND-PLAY) అంటే ఏమిటి?

పరిశ్రమలు స్థాపించాలనుకునే వారికి భూమి సేకరణ, అనుమతులు, మౌలిక సదుపాయాల (విద్యుత్, నీరు, రోడ్లు) కోసం ఎదురుచూడాల్సిన అవసరం లేకుండా, అన్నీ సిద్ధంగా ఉన్న పారిశ్రామిక ప్రాంగణాలను అందించడాన్నే 'ప్లగ్-అండ్-ప్లే' అంటారు. దీనివల్ల పరిశ్రమలు తక్షణమే తమ కార్యకలాపాలను ప్రారంభించవచ్చు.

2. పథకం యొక్క ప్రధాన లక్షణాలు

- **ఏకీకృత సేవలు:** సింగిల్ విండో సిస్టమ్ ద్వారా వేగవంతమైన అనుమతులు.
- **మౌలిక సదుపాయాలు:** భూగర్భ యుటిలిటీ లైన్లు (Underground utilities), నిరంతర విద్యుత్ మరియు నీటి సరఫరా.

- **కనెక్టివిటీ: PM గతిశక్తి** నేషనల్ మాస్టర్ ప్లాన్ కు అనుగుణంగా రోడ్లు, రైలు మరియు లాజిస్టిక్ నెట్వర్క్లతో మల్టీమోడల్ కనెక్టివిటీ.
- **సుస్థిరత:** గ్రీన్ ఎనర్జీ మరియు నీటి పునర్వినియోగ వ్యవస్థల (Water reuse systems) ఏర్పాటు.

3. NICDC పాత్ర మరియు ప్రస్తుత ప్రాజెక్టులు

- **నోడల్ ఏజెన్సీ:** ఈ 100 పార్కుల అభివృద్ధికి NICDC ప్రధాన కేంద్రంగా (Anchor) వ్యవహరిస్తుంది.
- **ప్రస్తుత స్థితి:** NICDC ఇప్పటికే 13 రాష్ట్రాల్లో **20 గ్రీన్ ఫీల్డ్ ఇండస్ట్రియల్ సార్క్స్ సిటీ** ప్రాజెక్టులను అమలు చేస్తోంది.
- **PM MITRA:** టెక్స్టైల్ మంత్రిత్వ శాఖ ఆధ్వర్యంలోని 7 PM మిత్ర పార్కుల అభివృద్ధికి కూడా NICDC ప్రాజెక్ట్ మేనేజ్ మెంట్ ఏజెన్సీగా వ్యవహరిస్తోంది.
- **విజయవంతమైన ఉదాహరణలు:** ధోలేరా (గుజరాత్), షేంద్రా-బిడ్కిన్ (మహారాష్ట్ర), విక్రమ్ ఉద్యోగపురి (మధ్యప్రదేశ్), గ్రేటర్ నోయిడా (UP).

4. ప్రాధాన్యత

- **Ease of Doing Business:** వ్యాపార నిర్వహణను సులభతరం చేయడం.
- **పెట్టుబడులు:** MSMEలు మరియు భారీ పరిశ్రమలను ఆకర్షించడం ద్వారా తయారీ రంగాన్ని బలోపేతం చేయడం.
- **ఉద్యోగ కల్పన:** దేశవ్యాప్తంగా పారిశ్రామిక వృద్ధి ద్వారా లక్షలాది మందికి ఉపాధి కల్పించడం.

పోటీ పరీక్షల క్వీజ్ రివిజన్ పాయింట్స్:

అంశం	వివరాలు
పథకం పేరు	భవ్య (BHAVYA)
అమలు చేసే సంస్థ	NICDC (DPIIT కింద)
లక్ష్యం	100 ప్లగ్-అండ్-షే పారిశ్రామిక పార్కులు
అనుబంధ ప్రణాళిక	PM గతిశక్తి (PM GatiShakti)
మంత్రిత్వ శాఖ	కేంద్ర వాణిజ్య మరియు పరిశ్రమల మంత్రిత్వ శాఖ

భారత్ - ఒమన్ దౌత్య చర్చలు (మార్చి 2026)

స్ట్రెయిట్ ఆఫ్ హోర్ముజ్ (STRAIT OF HORMUZ)

- **నావికా స్వేచ్ఛ:** ప్రపంచ వాణిజ్యానికి అత్యంత కీలకమైన స్ట్రెయిట్ ఆఫ్ హోర్ముజ్ గుండా నౌకల రాకపోకలు సురక్షితంగా, స్వేచ్ఛగా సాగాలని భారత్ మరియు ఒమన్ సంయుక్తంగా ఆకాంక్షించాయి. ఇది అంతర్జాతీయ ఇంధన భద్రతకు అత్యంత ముఖ్యం.

పోటీ పరీక్షల క్వీజ్ రివిజన్ పాయింట్స్:

అంశం	వివరాలు
ఒమన్ సుల్తాన్	హైదర్ బిన్ తారిక్
కీలక భౌగోళిక ప్రాంతం	స్ట్రెయిట్ ఆఫ్ హోర్ముజ్ (Strait of Hormuz)
చర్చల ప్రధాన ఉద్దేశ్యం	పశ్చిమ ఆసియాలో శాంతి & దౌత్యం
భారత్ వైఖరి	సార్వభౌమాధికార ఉల్లంఘనపై ఖండన

భారత్ - మలేషియా దౌత్య చర్చలు (మార్చి 2026)

సందర్భం: పశ్చిమ ఆసియా (West Asia)లో నెలకొన్న ఆందోళనకర పరిస్థితులు మరియు ప్రాంతీయ శాంతిపై చర్చించడానికి ప్రధాని మోదీ, మలేషియా ప్రధాని **అన్వార్ ఇబ్రహీం** (Anwar Ibrahim) తో మాట్లాడారు.

1. పండుగ శుభాకాంక్షలు

- మలేషియా ప్రజలకు రాబోయే 'హరి రాయ ఐడిల్ఫిత్రి' (Hari Raya Aidilfitri - ఈద్) పండుగ సందర్భంగా ప్రధాని మోదీ ముందస్తు శుభాకాంక్షలు తెలియజేశారు.

2. శాంతి పునరుద్ధరణ

- ప్రాంతీయ స్థిరత్వం కోసం **చర్చలు (Dialogue)** మరియు **దౌత్యం (Diplomacy)** ద్వారా మాత్రమే శాంతి.

పోటీ పరీక్షల క్వీజ్ రివిజన్ పాయింట్స్:

అంశం	వివరాలు
మలేషియా ప్రధాని	అన్వర్ ఇబ్రహీం (Anwar Ibrahim)
చర్చించిన ప్రధాన ప్రాంతం	పశ్చిమ ఆసియా (West Asia)
పండుగ పేరు	హరి రాయ ఐడిల్ ఫిత్రి (మలేషియాలో ఈద్దును ఇలా పిలుస్తారు)
కీలక వ్యాసం	చర్చలు మరియు దౌత్యం ద్వారా శాంతి స్థాపన

నోట్: మలేషియా ఆగ్నేయాసియా దేశాల కూటమి (ASEAN) లో కీలక సభ్యదేశం.

భారత్ - ఫ్రాన్స్ దౌత్య చర్చలు (మార్చి 19, 2026)

సందర్భం: పశ్చిమ ఆసియా (West Asia)లో నెలకొన్న ఉద్రిక్త పరిస్థితులపై చర్చించడానికి ప్రధాని మోదీ, మరియు ఫ్రాన్స్ అధ్యక్షుడు **ఇమాన్యుయేల్ మాక్రాన్** (Emmanuel Macron) తో మాట్లాడారు.

1. వ్యాహత్యక ప్రాధాన్యత

- పశ్చిమ ఆసియాలో శాంతి స్థాపనలో భారత్ మరియు ఫ్రాన్స్ దేశాలు కీలక పాత్ర పోషిస్తున్నాయి.

పోటీ పరీక్షల క్వీక్ రివిజన్ పాయింట్స్:

అంశం	వివరాలు
ఫ్రాన్స్ అధ్యక్షుడు	ఇమాన్యుయేల్ మాక్రాన్ (Emmanuel Macron)
చర్చల ప్రధాన అంశం	పశ్చిమ ఆసియాలో శాంతి స్థాపన
కీలక వ్యాసం	ఉద్రిక్తతల తగ్గింపు (De-escalation) & దౌత్యం

అంశం	వివరాలు
భారత్ - ఫ్రాన్స్ సంబంధాలు	వ్యూహాత్మక భాగస్వామ్యం (Strategic Partnership)

గమనిక: భారత్ మరియు ఫ్రాన్స్ మధ్య ఉన్న 'హారిజోన్ 2047' (Horizon 2047) రోడ్మ్యాప్ లేదా రక్షణ ఒప్పందాల (Rafale, Scorpene submarines)

